

توبرکلوز یا مرض سل، انواع سل، تثبیت مرض و تداوی

4- کی مریض توپرکلوز شناخته میشود:

کسی را مبتلاء به مرض سل می نامند که مکروب سل در شش هایش فعال گردیده باشد. درین صورت مکروب می تواند از طریق شراین به جا های دیگر وجود مثل سیستم لیمفاوی (یعنی سیستم تصفیه مواد مضره وجود) و سیستم اعصاب منتقل گردد. کسانی که به توپرکلوز غیر ششها مبتلا اند ازینان به دیگران مکروب سرایت نمی کند.

اطفال خورد و کسانی که سیستم مدافعی ضعیف و یا به امراض دیگر مثل ایدز مبتلا اند، در خطر جدی می باشند. در حال حاضر توپرکلوز قابل تداوی است. اگر تداوی درست صورت گیرد.

5- علایم توپرکلوز یا سل:

علایم خاص مرض توپرکلوز در ابتداء عبارت اند از:

- سرفه، بعضاً سرفه خونی که در بلغم به چشم میخورد
- ماندگی
- تب ضعیف و عرق شبانه
- لاغری، در صورت پیشرفت مرض
- کم اشتها
- و درد سینه

1- توپرکلوز یا سل:

یک مرض مکروبی است که در طبابت (مایکرو باکتریوم توپرکلوزیس) گفته میشود، هفتاد فیصد آن توپرکلوز شش ها و ساری است، بقیه سل سیستم لمفاتیکی یعنی سیستم تصفیه مواد مضره وجود و سل استخوان اند که ساری نمی باشد.

2- توپرکلوز غیر فعال (لاتنت):

آنست که اشخاص زمانی با مکروب توپرکلوز در تماس شده اند ولی این مکروب به علت مقاومت قوی وجود اشخاص نتوانسته که فعال گردد و در مجموع ۹۰٪ چنین اشخاص هرگز به توپرکلوز مبتلا نمی شوند و مکروب شان به دیگران سرایت نمی نماید. به علت اینکه مکروب در قید سیستم محافظوی وجود گرفته و خوابانده می شود.

3- سرایت توپرکلوز:

توپرکلوز از طریق هوا و تنفس از کسانی که به توپرکلوز مزمن یا فعال مبتلاء اند به دیگران سرایت می نماید. یعنی از طریق سرفه، عطسه، و در هوای اطراف مریض مبتلا به سل در شنا می باشد و اگر اشخاص دیگری آنرا تنفس نمایند، مکروب به آنها سرایت می نماید.

سل یا توپرکلوز یک مرض مکروبی است و در بسیاری حالات اگر تداوی نگردد به مرگ می انجامد. این مرض توسط انواع مختلف میکروباکتریها، به طور معمول «مایکرو باکتریوم توپرکلوزیس» به وجود می آید.

مکروب سل با تنفس به شش ها داخل میشود، البته نه تنها در شش ها می ماند بلکه به جاهای دیگر وجود هم سرایت مینماید که باعث سل استخوان، سل سیستم « لیمفاوی » یعنی سیستم غدوی تصفیه مواد مضره وجود میگردد.

سل استخوان و سیستم لیمفاوی به افراد دیگر سرایت نمیکند. کسانی که مبتلاء به مرض فعال سل شش ها و یا سل مزمن اند، در اثر سرفه، عطسه و حتی آ تنفس از طریق هوا مکروب خود را به دیگران انتقال میدهند.

بعضاً مرض سل بدون علامات و پنهان میماند. و اکثراً مکروب سل در ده فی صد مردم، نظر به شرایط فعال شده و اگر تداوی نشود باعث مرگ میگردد.

علامت عمده ای مرض سل فعال عبارتند از سرفه با اخلاط و خون، تب، عرق شبانه، کم اشتها و باختن وزن.

متخصصین معتقدند که یک سوم جمعیت جهان به مرض سل یا توپرکلوز مبتلاء میباشدند و خصوصاً در ممالک عقب مانده با شرایط خراب زندگی. مرض سل در اطفال و کسانی که مقاومت وجود شان ضعیف است خطرناک می باشد.

در ممالک پیشرفته چون وسایل تثبیت مرض و ادویه لازم موجود است، لذا مرض سل قابل تشویش نبوده، زود کشف و تداوی میگردد. نظر به مقررات سؤالات و جواباتی اند که باید در نظر گرفته شود.

13- معاینه توپرکلوز:

برای اینکه مکروب توپرکلوز بسیار بطنی و آهسته تکثیر می نماید و علتش اینست: با آنکه قبلاً هم ذکر شده که سیستم دفاعی وجود به مدافعه می پردازد و در صورت مغلوب شدن مقابل مکروب، مکروب ها فعال می گردند درین صورت؛
الف: در کلان سالان یعنی از سن ۱۲ به بالا هشت هفته بعد از تماس با مکروب می تواند موجودیت مکروب و یا نبودش تثبیت گردد.
ب: خورد سالان کمتر از ۱۲ سال که مقاومت وجودشان ضعیف است باید فوری بعد از تماس با مکروب به معاینه برده شوند و بار دوم و سوم نظر به هدایت تا هشت هفته دیگر، تا مطلقاً ثابت گردد که مکروب گرفته اند یا نه، تحت مراقبت میباشند.

14- اگر معاینات خون در یکی از مراکز وقایوی توپرکلوز نتیجه مثبت می دهد، این مرکز مکلف است که به داکتر معالج مریض، نتیجه را صادر نماید تا داکتر معالج مریض را با معاینات وسیع تر یعنی رادیو گرافی و رادیوسکپی شش ها و معاینات دوباره خون مطلقاً تثبیت نماید که مکروب در وی فعال است و یا نه و تدای مطابق آن صورت می گیرد. و یا هدایت لازمه داده میشود. راپور دادن موجودیت مریض توپرکلوز، یک امر جبری و حتمی است!

15- داخل شدن مکروب در بدن، معنی این را ندارد که فوراً مبتلاء به مرض گردیده باشید و یا مکروب را به کسی دیگری انتقال می دهید تا تمام معاینات انرا تثبیت ننماید.

9- تاثیر واکسین (BCG) بر ضد توپرکلوز کوتاه مدت است. مصونیت دائمی نمی بخشد.

10- حیثاً با مریض سل یا توپرکلوز یکجا گردیدید که توپرکلوز فعال دارد، لازم است که به یکی از مراکز وقایوی توپرکلوز که در اخیر این نوشته آدرس ها و تلفون های شان درج گردیده در تماس گردید تا برای شما وقت ملاقات، معاینه برای تثبیت مکروب و رهنمائی برای تدای نمایند.

11- قراریکه قبلاً گفته شد اشخاصیکه به غیر از توپرکلوز شش یعنی به توپرکلوز سیستم لیمفاوی، استخوان و غیره مبتلاء اند، اینان از طریق تنفس، سرفه و غیره نمی توانند مکروب را پخش نمایند. لذا با ایشان تماس داشتن قابل تشویش نیست.

12- تثبیت توپرکلوز:

الف: از طریق جلد که (معاینه جلدی توپرکلوزین) نام دارد و یا معاینه خون،
ب: از طریق (معاینه گاما انترفرون) صورت می گیرد.

در هر ولایت مراکز حمایه ای توپرکلوز وجود دارد که شعبات اختصاصی در آن مدغم است.

6- قراریکه قبلاً هم گفته شد توپرکلوز وقتی به دیگران سرایت مینماید که شخص مبتلاء به مرض در اثر سرفه و عطسه مکروب را به هوا پرتاب کند، درین صورت هوای چهار اطرافش مملو از مکروب فعال توپرکلوز میباشد. نزدیک شدن به مریضی با توپرکلوز فعال باعث گرفتن مکروب می گردد.

7- شخص مبتلاء به مرض فعال توپرکلوز که تحت تدای لزومی قرار می گیرد، برای دو تا سه هفته در خانه و یا در شفاخانه در حالت قرنطین قرار داده می شود تا مکروبش به دیگران سرایت نکند. در اثر تدای اصولی بعد از سه هفته مکروب تحت کنترل آمده و به دیگران سرایت نمی تواند بکند، ولی باید برای صحت یابی کلی شش ماه یا بیشتر تحت نظر داکتر در تدای و ترابی بماند.

8- باید در نظر داشت که در ساحه نزدیک شخصی مبتلاء به سل یا توپرکلوز و در اطافش بودن با وی باعث گرفتن مکروب سل می گردد و این هم در چند ساعت محدود.

16- هرچند قبلاً در چند جای ذکر گردید ولی باز هم باید دانست که در اثر داخل شدن مکروب به وجود در ۹۰ (نود) فیصد مردم که مقاومت در مقابل مرض دارند، به مرض مبتلا نمی گردند. تنها ده فیصد که در نصف و آن هم تا دو سال مکروب ها فعال می گردند و نصف دیگر ممکن سالها بعد به مرض توبرکلوز مبتلا می گردند. کسانی بیشتر در خطر اند که یا به مرض (ایدز) گرفتار اند و یا تداوی دراز مدت با کورتیزون و شیموتراپی داشته اند و کسانی که به مرض شکرگرفتارند، الکلولیک اند و سگرت بی پایان می کشند، در معرض خطر جدی قرار دارند.

17- مکروب تثبیت شده فعال در مریضی با انتی بیوتیک های لازمه تحت تداوی قرار می گیرد، مدت تداوی آن چهار ماه و تا ۹ ماه دوام میکند و آنهم نظر به انتی بیوتیک، « به این معنی که بعضی انتی بیوتیک ها الرجی تولید میکنند »، ضرور نیست همین لحظه به مرض مبتلا شده باشید، ولی این تداوی وقایوی برای آن خواهد بود که نشود در آینده به مرض سل مطلق گرفتار گردید. و اینکه چنین تداوی صورت بگیرد یا نه، فیصله خود مریض با داکتر معالج است. اگر تجربوی نباشد.

18- پرداخت پول تداوی توبرکلوز در هر ولایت از طرف مراکز حمایه، بیمه ها و دولت تنظیم شده است. درین مورد مراجع که در اخیر، لست آن داده شده به شما معلومات ارائه می نمایند که به کجا مراجعه نمائید.

19- در سویس بر علاوه اینکه مراکز صحتی ولایتی (کانتون) وجود دارد، مراکز دیگری مربوط به سازمان عمومی وقایوی توبرکلوز شش هم وظیفه بررسی در تمام سویس را در اختیار دارد. که تحت آدرس: www.tbinfo.ch

20- پیشبرد معالجه و وقایه توبرکلوز یا سل قرار آتی صورت میگیرد: اگر داکتر معالج که زن است یا مرد، مکروب سل را در شخصی در معاینات خویش مییابد، مکلفیت دارد که این مرض ساری را به مرکز سرطابیت ولایتی با معاینات لابراتواری یکجا اطلاع دهد. مرکز سرطابیت طب معالجوی تصمیم میگیرد که آیا به مرکز طب وقایوی اطلاع بدهد یا نه. و آیا یک کنترول ساحه صورت بگیرد یا نه، که اگر کنترول ساحه باید صورت بگیرد، درین حالت مسولین طب وقایوی با مریض تماس گرفته و از وی تمام ارتباطاتش را با افراد دیگر جستجو مینماید و تمام افرادی که وی با ایشان در تماس بوده با اعضای خانواده اش تحت معاینات و غور قرار میگیرند و در صورت لزوم تحت تداوی گرفته میشوند.

سال گذشته نظر به راپور آمریت طبی سویس بین ۵۰۰ تا ۵۵۰ مریض توبرکلوز تثبیت گردیده است که تحت تداوی قرار گرفته اند. در سویس مرض سل یا توبرکلوز قابل تداوی است. در مجموع در ساحه جهانی خصوصاً ممالک عقب مانده که شرایط زندگی غیر صحتی است به تعداد یک اعشاریه هشت ملیون نفر در اثر مرض توبرکلوز میمیرد.

ورق معلومات در مورد سوال های مشخصه در لسان های مختلف:

Competence centre tuberculosis
Chutzenstrasse 10
3007 Bern
Phone 031 378 20 50
Fax 031 378 20 51
tbinfo@lung.ch
www.tbinfo.ch

مراکز اختصاصی توبرکلوز

Aargau/Basel-Land

Lungenliga Aargau
Hintere Bahnhofstrasse 6
Postfach
5001 Aarau
Tel. 062 832 40 00
Fax 062 832 40 01
lungenliga.aargau@llag.ch

Basel Stadt

Kantonsärztlicher Dienst
St. Alban-Vorstadt 12
4001 Basel
Tel. 061 267 95 26
Fax 061 267 95 28
gsd@bs.ch

Bern

Tuberkulose-Beratung
Universitätsklinik für Infektiologie
Inselspital
3010 Bern
Tel. 031 632 60 69
tb.info@insel.ch

Fribourg

Ligue pulmonaire fribourgeoise
Route St-Nicolas-de-Flüe 2
Case postale 96
1705 Fribourg
Tel. 026 426 02 70
Fax 026 426 02 88
info@liguepulmonaire-fr.ch

Genève

Centre antituberculeux de Genève
Rue Gabrielle Perret Gentil 6
1211 Genève
Tel. 022 372 95 44
Fax 022 372 99 29
cat.infirmieres@hcuge.ch

Glarus

Lungenliga Glarus
Wiggispark
8754 Netstal
Tel. 055 640 50 15
Fax 055 640 53 32
lungenligaglarus@bluewin.ch

Graubünden

Lungenliga Graubünden
Gürtelstrasse 80
7000 Chur
Tel. 081 354 91 00
Fax 081 354 91 09
info@llgr.ch

Jura

Ligue pulmonaire jurassienne
Place de l'Eglise 7
2800 Delémont
Tel. 032 422 20 12
Fax 032 422 20 45
direction@liguepj.ch

**Luzern-Zug/
Nidwalden/Obwalden**

Lungenliga Luzern-Zug
Schachenstrasse 9
6030 Ebikon
Tel. 041 429 31 10
Fax 041 429 31 11
info@lungenliga-lu-zg.ch

Neuchâtel

Ligue pulmonaire neuchâteloise
Rue de la Gare 4
2034 Peseux
Tel. 032 886 82 60
Fax 032 886 82 61
ligue.pulmonaire@ne.ch

**St. Gallen/
Appenzell AI/Appenzell AR**

Lungenliga St. Gallen
Kolumbanstrasse 2
Postfach
9008 St. Gallen
Tel. 071 228 47 47
Fax 071 228 47 48
info@lungenliga-sg.ch

Schaffhausen

Lungenliga Schaffhausen
Grabenstrasse 7
8200 Schaffhausen
Tel. 052 625 28 03
Fax 052 625 37 74
info@lungenliga-sh.ch

Schwyz

Lungenliga Schwyz
Bahnhofstrasse 29
6440 Brunnen
Tel. 041 857 00 16
Fax 041 857 00 17
brunnen.llsz@hin.ch

Solothurn

Lungenliga Solothurn
Dornacherstrasse 33
Postfach 563
4501 Solothurn
Tel. 032 628 68 28
Fax 032 628 68 38
info@lungenliga-so.ch

Thurgau

Lungenliga Thurgau
Bahnhofstrasse 15
Postfach 251
8570 Weinfelden
Tel. 071 626 98 98
Fax 071 626 98 99
info@lungenliga-tg.ch

Ticino

Lega polmonare ticinese
Via alla Campagna 9
6904 Lugano
Tel. 091 973 22 80
Fax 091 973 22 89
legapolm@bluewin.ch

Uri

Lungenliga Uri
Seedorferstrasse 19
6460 Altdorf
Tel. 041 870 15 72
Fax 041 870 18 58
lungenliga.uri@bluewin.ch

Valais

Ligue pulmonaire valaisanne
Rue des Condémines 14
Case postale 888
1951 Sion
Tel. 027 329 04 29
Fax 027 329 04 30
info@psvalais.ch

Vaud

Ligue pulmonaire vaudoise
Avenue de Provence 4
1007 Lausanne
Tel. 021 623 38 00
Fax 021 623 38 10
info@lpvd.ch

Zürich

Verein Lunge Zürich
Tuberkulose-Zentrum
Wilfriedstrasse 7
8032 Zürich
Tel. 044 268 20 95
Fax 044 268 20 20
tuberkulose@lunge-zuerich.ch

Fürstentum Liechtenstein

Amt für Gesundheit
Aeulestrasse 51
Postfach 684
FL-9490 Vaduz
Tel. 00423 236 73 34
Fax 00423 236 73 39
info@ag.llv.li